

УДК 81.11

РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ДИСКУРСУ В ІСПАНОМОВНИХ КРАЇНАХ

студентка 6 курсу Факультету романо-германської філології

Кушнерьова Марина Олександрівна, Київ, Україна

mokushnerova.frgf23m@kubg.edu.ua

THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND SOCIAL NETWORKS IN THE FORMATION OF MODERN LITERARY DISCOURSE IN SPANISH-SPEAKING COUNTRIES.

Maryna Kushnerova, Kyiv, Ukraine

mokushnerova.frgf23m@kubg.edu.ua

Ця стаття зосереджена на аналізі впливу штучного інтелекту та соціальних мереж на формування сучасного літературного дискурсу в іспаномовних країнах на основі літературних блогів, каналів Youtube. Аналіз розглядатиме роль штучного інтелекту та соціальних мереж. медіа у створенні та розповсюдженні літературних творів, зосереджуючись на таких платформах, як літературні блоги, канали YouTube). Використовувана методологія включає аналіз і синтез, описовий метод і методичку вичерпної вибірки. Серед основних висновків виділяється центральна роль штучного інтелекту в автоматизації творчого процесу, а також здатність соціальних медіа сприяти новим формам участі в літературному дискурсі.

Ключові слова: штучний інтелект; соціальні мережі; літературний дискурс; літературний блогінг; YouTube.

This article focus on analyzing the impact of artificial intelligence and social media on the formation of contemporary literary discourse in Spanish-speaking countries based on literary blogs, Youtube channels. The analysis will consider the role of artificial intelligence and social media in both the creation and dissemination of literary works, focusing on platforms such as literary blogs, YouTube channels. The methodology employed includes analysis and synthesis, the descriptive method, and an exhaustive sampling technique. Among the main findings, the central role of artificial intelligence in automating the creative process stands out, as does social media's ability to foster new forms of participation in literary discourse.

Keywords: artificial intelligence; social networking; literary discourse; literary blogging; YouTube.

Останніми роками поняття дискурсу вийшло за межі статичної інтерпретації тексту, змістившись у бік динамічного розуміння, що формується під впливом різноманітних контекстуальних впливів. Дискурс, який традиційно розглядається як зв'язкова послідовність ідей, згідно з теорією Т. ван Дейка(Dijk, 2006, с. 163), формується під впливом безлічі екстралінгвістичних чинників, зокрема прагматичних, соціокультурних, історичних і психологічних умов. У цьому контексті дискурс розглядається як інтерактивний процес,

що передбачає обмін значеннями між щонайменше двома учасниками: відправником повідомлення та його одержувачем. У застосуванні до літератури ця взаємодія стає унікальною формою комунікації між автором і читачем, де виникають і розвиваються шари інтерпретації. Розвиток цифрових технологій ще більше трансформував ці відносини, уможлививши нові способи взаємодії з літературним контентом як для читачів, так і для авторів. Сьогодні читання і творення літератури є невід'ємною частиною цифрового суспільства, де мільйони людей беруть активну участь у динамічній літературній екосистемі, що постійно розширюється.

Штучний інтелект (ШІ) набуває дедалі більшого впливу на формування сучасного літературного дискурсу завдяки стрімкому технологічному прогресу. Сучасні системи штучного інтелекту, зокрема GPT-3, можуть автономно генерувати тексти на різноманітні теми, спонукаючи до переоцінки традиційних уявлень про авторство та літературну автентичність (Osmuk & Skril, 2023, с. 500).

Роль штучного інтелекту у творчому процесі змусила по-новому поглянути на роль людини у взаємодії, керованій технологіями. У літературній критиці штучний інтелект також виявився ефективним: його здатність аналізувати великі масиви текстів дозволяє інструментам AI виявляти основні закономірності й теми, які можуть бути проігноровані традиційними методами аналізу. Цей прогрес вніс нові виміри в літературну критику, дозволивши поглиблено досліджувати стилі, теми та історичні контексти творів (Vaswani et al, 2017, р. 37-38). Однак, незважаючи на ці можливості, ШІ бракує характерної людської творчості, що ґрунтується на особистому досвіді, емоціях і культурному контексті - елементах, які роблять унікальний внесок у літературну творчість. Отже, твори, створені штучним інтелектом, не здатні повністю передати глибину людської емоційності та індивідуального самовираження.

Сучасні мовні моделі пропонують письменникам інструменти для автоматизації частини творчого процесу - від написання та редагування до генерування ідей. Це викликає питання щодо стандартів якості текстів, створених штучним інтелектом, оскільки результати значною мірою залежать від алгоритмів і вкладу користувача, що може вплинути як на оцінку, так і на узгодженість цих текстів (Moretti, 2014; Carlini et al., 2021).

Експерименти зі штучним інтелектом, наприклад, використання його для написання дитячої книжки, показали, що хоча ШІ може зрозуміти базову структуру тексту, оригінальність його результатів є дискусійною. Наприклад, сюжетна лінія, створена ChatGPT, слідувала передбачуваним, шаблонним моделям, заснованим на знайомих літературних темах. Аналогічно, ілюстрації, створені Midjourney, мали непослідовність у

зображенні персонажів у різних епізодах, що свідчить про обмежений контроль над візуальним стилем (Боярська, 2023).

Соціальні медіа, як ще одна сила сучасного літературного дискурсу, сприяли появі коротких літературних жанрів, зокрема поезії, есе та мікронаративів. Такі платформи, як Twitter, Instagram та Facebook, дозволяють авторам швидко публікувати свої твори та отримувати негайний зворотній зв'язок від аудиторії, адаптуючи свої творіння до сучасних звичок споживання, які сприяють стислості та швидкому залученню (Маркова, 2015).

Однією з ключових функцій соціальних медіа є демократизація літературного дискурсу, що дозволяє будь-якому користувачеві стати автором і публікувати свої твори напряму, оминаючи традиційні видавничі шляхи. Цей зсув відкриває нові шляхи для самовираження, але водночас піднімає складні питання авторства, оригінальності та літературної цінності, які ставлять нові виклики перед літературною теорією.

У міру того, як літературна діяльність мігрує в цифрову сферу, помітним явищем стає поява «мережевої літератури», за визначенням С. Реттберга. Цей жанр охоплює нові форми письма, які використовують унікальні можливості комп'ютерів і цифрових мереж, позиціонуючи технологію як центральний елемент у створенні та еволюції цифрової літератури (Rettberg, 2018). Наслідки діджиталізації виходять за межі власне літератури; як зазначає Л. Дербенова, комп'ютеризація в літературній діяльності відкриває значні перспективи для майбутнього культурного самовираження, оскільки цифрові інструменти тепер слугують як засобом творення, так і засобом поширення мистецтва (Дербеньова, 2013, с. 151-152).

У цьому спектрі цифрової літератури науковці зазвичай розрізняють дві основні категорії. До першої належать твори, спочатку надруковані на папері, а згодом оцифровані для ширшого доступу, що охоплюють як класичні, так і сучасні тексти, доступні в Інтернеті. Друга категорія, яку називають мережевою літературою, створюється в цифрових форматах і для цифрових форматів, а інтернет є її основним носієм. Хоча ці твори згодом можуть бути адаптовані для друку, їхня суть залишається прив'язаною до цифрового світу (Кісельова & Мамич, 2023, с. 73).

Цифрові платформи, зокрема соціальні мережі, стали важливими інструментами для поширення нових літературних форм, дозволяючи авторам миттєво публікуватися та отримувати відгуки аудиторії в режимі реального часу. Ці платформи сприяють інтерактивним зв'язкам між авторами та читачами, відкриваючи нові шляхи для літературної еволюції.

Доступність - відмінна риса онлайн-літератури. Автори більше не залежать від традиційних видавництв і не потребують покриття витрат на друк, а читачі часто отримують

доступ до контенту безкоштовно або за “донат”. Хоча така доступність розширює охоплення літератури, вона також кидає виклик популярності друкованих видань, прискорюючи перехід до цифрових платформ (Katherine, 2008).

Помітним аспектом літературного дискурсу в соціальних мережах є те, як користувачі активно переказують класичні твори у стислому форматі, оновлюючи контент так, щоб він резонував з цифровою аудиторією. Стилистичні елементи на кшталт аббревіатур, акронімів, емодзі та символів надають свіжого звучання мові традиційних персонажів. Такий підхід дозволяє переосмислити, як класичні герої могли б спілкуватися, якби були частиною сучасного світу, наприклад, за допомогою твітів. Цей процес модернізації класичних текстів не лише переосмислює добре відомі твори, а й сприяє створенню нового, оригінального контенту (Pidoprygora, 2022, с. 91).

YouTube відіграє важливу роль у поширенні інформації та впливі на різні аспекти культури, включаючи літературний дискурс. Як потужна платформа для відеоконтенту, YouTube пропонує нові можливості для письменників, літературознавців і критиків, дозволяючи не лише публікувати рецензії, аналізи творів та обговорення, але й створювати інтерактивні дискусії навколо літературних тем. Завдяки візуальній та аудіо взаємодії з аудиторією, YouTube-канали стали популярними серед тих, хто шукає більш доступні та динамічні формати для обговорення літератури.

YouTube-канали пропонують авторам можливість безпосередньо спілкуватися з аудиторією, проводити інтерв'ю з іншими письменниками, аналізувати класичні й сучасні твори, а також відкривати нові імена в літературному світі. Крім того, платформа сприяє розвитку нових форм популяризації літератури, таких як буктюб (booktube) – спеціалізовані канали, присвячені книгам, де блогери діляться враженнями від прочитаного, обговорюють сюжети та персонажів, що активно формує літературний дискурс в цифрову епоху.

Літературний дискурс, традиційно обмежений паперовими виданнями, журналами та академічними колами, знайшов нові шляхи вираження через відеоконтент, що дозволяє значно розширити аудиторію та формат сприйняття. У випадку літературних YouTube-каналів, таких як *Libros para Buddy* Вікторії Дельгадо, *Laly Arce*, *MyOwnLittleBookshelf*, *Clau Reads Books* та інших, спостерігаємо новий вид інтерактивного літературного обговорення, що формує сучасний літературний дискурс. Аналіз цих каналів дозволяє побачити, як нові медіа інструменти трансформують способи споживання та обговорення літератури, створюючи нові формати критики та взаємодії з творами.

Канал *Libros para Buddy* (Libros para Buddy, 2024) Вікторії Дельгадо є чудовим прикладом, як особисте захоплення літературою може стати основою для формування спільноти однодумців навколо YouTube-каналу. Вікторія ділиться своїми враженнями від

книг, які вона читає, і робить це в невимушеній та особистій манері, залучаючи своїх котів Бадді та Робіна як частину свого контенту. Це створює теплу атмосферу, яка привертає увагу глядачів, надаючи їм відчуття спілкування з друзями про книги. Крім того, формат відео дозволяє Вікторії не тільки ділитися текстовими рецензіями, але й демонструвати емоції під час обговорення певних сюжетів, персонажів або ідей. Її канал відрізняється різноманітністю тем: від художньої літератури до нон-фікшн книг. Це свідчить про те, що YouTube може стати універсальним інструментом для обговорення будь-яких літературних жанрів, і такі канали як *Libros para Buddy* можуть охоплювати широку аудиторію завдяки різноманітності контенту.

Важливо відзначити, що на каналі Вікторії Дельгадо використовуються лайвстріми, на яких вона читає книги наживо разом зі своєю аудиторією. Це не тільки забезпечує додатковий рівень інтерактивності, але й створює унікальну можливість для спільного переживання літературних творів у режимі реального часу. Такий формат сприяє формуванню літературного дискурсу, оскільки глядачі можуть обговорювати прочитане разом із автором каналу, ставити запитання та ділитися своїми думками. У такий спосіб YouTube дозволяє створювати новий тип літературного досвіду – колективне читання, яке раніше було неможливим в межах традиційних форм медіа.

Інший цікавий приклад – канал *Laly Arce* (Laly Arce, 2024). Авторка цього каналу пропонує своїм підписникам не тільки обговорення книг, але й паралельно знайомить їх із власним життям. Лалі веде свій канал у формі влогів, де документує своє навчання в Буенос-Айресі, і паралельно дає рекомендації щодо книг та фільмів. Це додає літературним обговоренням контекст реального життя, що робить контент більш близьким і зрозумілим для глядачів. Лалі активно залучає своїх підписників до дискусій про літературу та кіно, що сприяє популяризації книги як культурного явища. Її канал допомагає подолати стереотипи про літературу як «елітне» заняття і робить її доступною для широкого загалу.

Канал *MyOwnLittleBookshelf* (MyOwnLittleBookshelf, 2024) демонструє ще один підхід до обговорення літератури через YouTube. Авторка каналу спеціалізується на романах, особливо сучасній романтичній літературі, і робить це з надзвичайним ентузіазмом. Відео, у яких вона обговорює прочитані за місяць книги або окремі теми, часто оформлені у формі своєрідних рецензій та аналізів, але з гумором і неформальним стилем. Такий підхід робить літературні огляди легкими та розважальними, привертаючи увагу молодшої аудиторії, яка можливо не була б зацікавлена у традиційних форматах літературної критики. Відео на цьому каналі зазвичай є відносно короткими, що також відповідає потребам сучасного користувача, для якого важлива швидкість і доступність інформації.

Clau Reads Books (Clau Reads Books, 2024) пропонує дещо більш структуровані обговорення літератури. Авторка, Клаудія, ділиться своїми читачами враженнями від книг, які читає щотижня, а також дає поради щодо літератури. Її канал має сильну інтерактивну складову, оскільки вона активно взаємодіє з аудиторією через коментарі та інші соціальні мережі. Це дозволяє побудувати більш особисті стосунки з глядачами та створити відчуття спільності навколо читання. Завдяки своєму досвіду та ентузіазму, Клаудія часто ділиться рекомендаціями з жанру *young adult*, що є особливо популярним серед молоді, таким чином розширюючи межі літературного дискурсу.

Інтерактивність YouTube є ще одним важливим фактором, який відрізняє цю платформу від інших медіа. Можливість коментувати відео та ділитися своїми враженнями від книг створює динамічний простір для обговорення літератури. Глядачі мають можливість брати участь у дискусіях з іншими користувачами або з авторами каналів, що стимулює розвиток літературного дискурсу на новому рівні. Наприклад, автори можуть запитувати своїх підписників, які книги вони хочуть бачити в наступних оглядах, що дозволяє глядачам активно впливати на контент.

Платформа YouTube також сприяє популяризації літератури серед нових поколінь, зокрема серед молоді, яка можливо не зацікавлена у традиційних медіа. Формат коротких, інформативних та розважальних відео, поєднаний з можливістю вільного доступу, робить літературу більш привабливою та доступною. Це дозволяє не тільки поширювати літературні твори, але й сприяти розвитку критичного мислення через обговорення сюжетів, тем та персонажів.

Канал *Eliana Estado Lector* (Eliana Estado Lector, 2024) орієнтований на широке коло читачів і, як вказано в описі, покликаний ділитися особистими вподобаннями щодо книг. Цей канал є прикладом індивідуального підходу до книжкового блогу, де авторка фокусується на своїх враженнях від прочитаного, ділячись ними з аудиторією. Відео Еліани часто представляють огляди на книги, які вона прочитала, а також обговорення різних тем, пов'язаних із літературою. Важливим аспектом цього каналу є акцент на суб'єктивному сприйнятті книг, що дозволяє створити більш особистий зв'язок з глядачами. Оскільки авторка ділиться своїми особистими почуттями і враженнями від творів, це створює певну близькість між нею та аудиторією, що є важливою рисою сучасного літературного дискурсу на YouTube. Крім того, авторка каналу не претендує на академічний підхід до аналізу літератури, що робить її контент доступним для широкого кола читачів.

Канал *El Estante Literario* (El Estante Literario, 2024), створений Луїсом Мігелем Месою, має більш структурований та професійний підхід до обговорення літератури. Луїс Мігель є перекладачем і студентом магістратури з літератури, що додає академічний

відтінок його відео. На відміну від багатьох інших YouTube-каналів про книги, *El Estante Literario* пропонує не тільки огляди книг, але й широкий спектр додаткових тем, таких як «продуктивність читача», «літературні подорожі» та «стиль життя читача». Це розширює межі традиційного книжкового блогу і перетворює його на комплексний ресурс для тих, хто прагне не тільки читати, але й розвивати власну літературну практику, дізнаватися про інші культури та мови через літературу. Луїс Мігель активно залучає аудиторію до роздумів про те, як література впливає на їхнє життя, і як вони можуть використовувати читання як інструмент для особистісного зростання та розвитку.

El Estante Literario також цікавий тим, що пропонує не тільки розважальний контент, але й освітні матеріали. Наприклад, автор каналу створює відеоуроки на теми, пов'язані з мовами і перекладом, що розширює аудиторію його каналу і дозволяє залучати не тільки любителів книг, але й тих, хто цікавиться вивченням іноземних мов. Такий підхід до контенту підкреслює важливість YouTube як платформи для поширення знань та розвитку освітніх ініціатив у галузі літератури.

Канал *Coos Burton* (Coos Burton, 2024) є унікальним у своєму жанровому підході до літератури. Основна тематика цього каналу зосереджена на жанрі жахів, що є улюбленим напрямком автора. *Coos Burton* – це своєрідна «літературна крипта», зі слів автора, де автор обговорює не тільки книги, але й фільми, серіали та музику, пов'язані з темою жахів. Цей канал відрізняється від інших тим, що зосереджений на дуже специфічній ніші, що дозволяє створити вузькоспеціалізовану, але віддану аудиторію. *Coos Burton* приваблює не лише любителів літератури, але й тих, хто цікавиться культурою жахів у ширшому сенсі. Такі канали, як цей, сприяють розвитку жанрових дискурсів, допомагаючи популяризувати окремі літературні напрямки та привертаючи до них увагу широкої аудиторії.

Цікавою особливістю каналу *Coos Burton* є використання елементів попкультури для підсилення літературного контенту. Наприклад, автор часто робить відсилки до відомих фільмів жахів або серіалів, що дозволяє глядачам краще зрозуміти контекст літературних творів, які він обговорює. Це підкреслює взаємозв'язок між літературою та іншими формами мистецтва, таким чином збагачуючи літературний дискурс на YouTube.

Канал *victoriaresco* (victoriaresco, 2024) є своєрідною платформою для роздумів над життям, де література виступає однією з центральних тем. Вікторія, авторка каналу, запрошує своїх глядачів до світу книг та особистих роздумів. На відміну від багатьох інших книжкових блогів, де акцент робиться на рецензіях та оглядах, *victoriaresco* пропонує більш медитативний і філософський підхід до читання. Її відео часто супроводжуються спокійною атмосферою, де глядачі можуть разом з авторкою розмірковувати над сенсом прочитаного

та його впливом на життя. Вікторія також активно використовує поетичні образи у своїх відео, що додає їхньому контенту естетичної глибини та емоційного заряду.

Канал *victoriaresco* також демонструє, як важливою частиною сучасного літературного дискурсу є поєднання візуальних і текстових елементів. Вікторія використовує не тільки вербальні засоби для обговорення літератури, але й візуальні елементи, такі як сцени природи, музичний супровід та художні інтерпретації прочитаного. Це робить її контент багатшаровим і приваблює аудиторію, яка шукає не тільки літературні рецензії, але й емоційний і філософський досвід через читання.

Отже, YouTube як платформа надає можливість авторам книг або літературним оглядачам створювати унікальний контент, який виходить за межі традиційних літературних форматів. Це дозволяє не тільки розширити аудиторію, але й зробити літературу більш доступною та привабливою для різних категорій читачів. Літературні канали показують, як різні підходи до літератури можуть співіснувати на одній платформі, створюючи нові форми літературного дискурсу та взаємодії з аудиторією.

Крім того, важливо відзначити, що ці канали допомагають зробити літературу частиною повсякденного життя їхніх глядачів. Завдяки регулярним відео, обговоренням книг, рекомендаціям і навіть живим трансляціям, глядачі мають змогу постійно взаємодіяти з літературою та літературною спільнотою, що формує новий рівень участі у літературному процесі. Це дозволяє створити нові можливості для обговорення книг, незалежно від географічного положення або культурних знань читачі

Дослідження впливу YouTube-каналів на сучасний літературний дискурс виявило роль YouTube як важливого простору для літературних дискусій. Книжкові канали з'явилися як нові формати для критики та популяризації літератури. Відеоконтент на цих каналах дозволяє авторам не лише висловлювати свої думки про книжки, а й візуально передавати емоції, що сприяє більш тонкому сприйняттю літературних творів. Інтерактивність YouTube сприяє динамічним стосункам із глядачами, перетворюючи їх на активних учасників літературного процесу.

Включення штучного інтелекту у створення та розповсюдження літературних творів є центральною тенденцією в сучасній літературі. ШІ все частіше використовується для розваг, створення поезії, перекладу текстів та автоматизації різних літературних процесів. У цій статті ми поговоримо про те, як штучний інтелект

Застосування штучного інтелекту у створенні та розповсюдженні літературних творів є провідною тенденцією в новітній літературі. ШІ все частіше використовується для розваг, створення поезії, перекладу текстів та автоматизації різних літературних процесів. Ці можливості спрощують і прискорюють творчий процес, а також уможливлюють нові

форми літературного вираження. Тим не менш, важливо визнати, що ШІ продовжує залежати від людського нагляду та участі, щоб забезпечити високу художню якість створюваних текстів.

Список використаних джерел

1. Боярська, Л. В. (2023). Мистецька журналістика та штучний інтелект: перший досвід і проблеми. *Міжнародна науково-практична конференція*, 25–29. https://cuesc.org.ua/images/informlist/Maket_advanced_training_PSAU.pdf
2. Дербеньова, Л. В. (2013). Літературний комп'ютерний феномен у комунікативно-мережевій культурній парадигмі. *Гілея: Науковий вісник*, (76), 151–153. http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2013_76_54
3. Кісельова, А. А., & Мамич, М. В. (2023). Мережева література як унікальне середовище для взаємодії. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, (62), 72–75.
4. Маркова, В. (2015). Феномен мережевої літератури: книгознавчий аспект. *Вісник Книжкової палати*, (1), 42–45. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2015_1_15
5. Pidoprygora, S. (2022). Social network as an online platform of experimental fiction. *Polonistyczno-Ukrainoznawcze Studia Naukowe*, 4, 87–95.
6. Dijk van, T. A. (2006). Discourse, context and cognition. *Discourse Studies*, (8), 159–177.
7. Moretti, F. (2014). *Distant reading. Digital Scholarship in the Humanities*.
8. Osmuk, B. D., & Skril, I. V. (2023). Artificial intelligence and creativity: The role of artificial intelligence in the generation of music, art and literature. *Наука і техніка*, 9, 500–510. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-9\(23\)-500-510](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-9(23)-500-510)
9. Rettberg, S. (2018). *Electronic literature*. Wiley.
10. Vaswani, A., et al. (2017). Attention is all you need. *Advances in Neural Information Processing Systems*, 5998–6008.
11. victoriaresco. 2024. URL: <https://www.youtube.com/@victoriaresco>.
12. Coos Burton. 2024. URL: <https://www.youtube.com/@CoosBurton>.
13. El Estante Literario. 2024. URL: <https://www.youtube.com/@elestanteliterario>.
14. Eliana Estado Lector. 2024. URL: <https://www.youtube.com/@estadolector7510>.